

[Vilhelm Rasmussen.]

begavede, men som gaar rundt med Anlægget for Aandssvaghed i enkelt Dosis. Det er dette, der betinger, at der til Skræk og Sorg saa hyppigt fødes aandssvage Børn i Familier, hvor begge Forældrene er normalt begavede, ja undertiden særdeles højt begavede. Reglerne, hvorefter det gaar saadan, stemmer med de almindelige Arvelighedsregler, saa Forholdet kan studeres hos andre Organismer og kan naturligvis bedre studeres dér end for Menneskenes Vedkommende. Forholdet viser sig saadan, at dersom en aandssvag i Ægteskab eller paa anden Maade faar Afkom med et normalt Menneske, som har det arvelige Anlæg i enkelt Dosis, saa vil der, for saa vidt Afkommet er nogenlunde talrigt, altid vise sig at være 50 pCt., der er virkelig aandssvage, fordi de har Anlægget i dobbelt Dosis, medens de øvrige 50 pCt. har Anlægget i enkelt Dosis; de er altsaa ikke aandssvage, men de kan blive Spredere af Aandssvaghed, naar de indgaar Ægteskab. Hvis to normale, som begge har Anlægget i enkelt Dosis, faar Afkom, viser Arvelighedsreglerne, at Afkommet vil arte sig saaledes — det er naturligvis kun, naar der er Tale om store Mængder af Afkom, at Reglerne kommer helt frem —, at $\frac{1}{4}$ er helt normale og uden Anlæg, $\frac{2}{4}$ er normale, men med Anlægget i enkelt Dosis, og $\frac{1}{4}$ har Anlægget i dobbelt Dosis og er altsaa aandssvage Personer. Man ser altsaa, at selv om Forældrene er ganske normale Mennesker, er der en Sandsynlighed for, at $\frac{1}{4}$ af Afkommet i det her foreliggende Tilfælde er virkelig aandssvage, medens de $\frac{2}{4}$ har Anlægget i enkelt Dosis og kan blive Spredere i næste Omgang. Hvis endelig et normalt Menneske helt uden Anlæg gifter sig med en aandssvag, som har Anlægget i dobbelt Dosis, bliver Afkommet normalt at se til, men det har alt sammen Anlægget til Aandssvaghed i enkelt Dosis.

Dette er de almindelige Regler, og de har ført til, at Danmarks verdensberømte og i højeste Grad fremragende Arvelighedsforsker Vilhelm Johannsen stillede sig uvenligt i det her foreliggende Spørgsmaal ud fra det Ræsonnement, at det var en uløselig Opgave for Samfundet at, om jeg maa bruge det Udtryk, rense ud. Paa dette Punkt har jeg aldrig været enig med ham. Jeg mener, at han begik to Fejl, for det første ikke at se tilstrækkelig langt ud i Fremtiden og tage Hensyn til, hvad der i det lange Løb kan udrettes, og for det andet ikke at tage Hensyn til den Betragtning, at jo flere der lever i Samfundet med Anlægget for Aandssvaghed i enkelt Dosis,

desto mere magtpaaliggende er det, at Samfundet sørger for i hvert Fald at træffe Foranstaltninger over for dem, der har Anlægget i dobbelt Dosis, for dér kan man se, at Aandssvagheden er til Stede. Nu kan man ganske vist spørge: Men hvor mange er det, det drejer sig om? Om den Ting hersker der meget afvigende Meninger. Simpelt hen for det første, fordi der ikke foreligger en skarp Grænse mellem aandssvage og ikke aandssvage, fordi den aandssvage dog har en Begavelse, der er en Brøkdelt af den normale. Men hvor skal Grænsen sættes for denne Brøk? For det andet opstaar Tvivlen, fordi man ikke tidligere med den Grundighed, hvormed det nu sker, har undersøgt, hvorledes det forholder sig med Menneskenes Begavelse. Vi ser derfor, at den officielle Statistik nævner 6 000 aandssvage i vort Samfund — det er omtrent dem, der er under offentlig Forsorg —, og den højtærede Socialminister talte om 20 000. Da jeg besøgte Ebberødgaard sammen med den tidligere Minister Rubow og talte med ham derom, sagde han, at der var mindst 25 000 aandssvage i Danmark. Men det kan gerne være, at vi efter en tilstrækkelig grundig Undersøgelse kommer til det Resultat, at der er endnu flere aandssvage i Danmark. Der er nemlig mange Grader, og der lever ude i Samfundet et stort Antal aandssvage, som besørger det jævne daglige Arbejde godt, saaledes at man ikke aner, at de er aandssvage. Samfundet kommer først til Kendskab herom, hvis en saadan Person f. Eks. en Dag føler sig krænkede af sin Husbond og sætter Ild paa Gaarden. Saa først undersøges det, hvorledes det forholder sig med den paagældende Person i sjælelig Henseende, og det bliver saa dokumenteret ved en objektiv Undersøgelse, at vedkommende er aandssvag. Derfor har han ikke været i Stand til at modstaa Indskydelsen til at hævne sig, og han har saa stukket Ild paa Gaarden. Det er derfor for et Samfund af den allerstørste Betydning, naar det kan ske paa human Maade, at det saa vidt muligt frigør sig for de aandssvage.

Naar jeg bruger Ordet „human“ her, vil jeg gerne understrege, at der i dette Anliggende ikke alene skal vises Humanitet over for den, der er aandssvag, men ogsaa over for de aandssvage, som den paagældende kan blive Fader eller Moder til, og over for det Samfund, som lider under Aandssvagheden baade derved, at de aandssvage vækker Sorg hos deres nærmeste, og derved, at Samfundet har meget store Udgifter i Anledning af Aandssvagheden.